

Magistritööde teemad 2024 sisejulgeoleku magistriõppesse sisseastujatele

- Sisejulgeoleku instituudilt
- Politsei- ja piirivalve kolledžilt
- Politsei- ja Piirivalveametilt
- Siseministeeriumi allasutuselt
- Siseministeeriumilt

Sisejulgeoleku instituut

Raul Savimaa raul.savimaa@sisekaitse.ee

1. Kogukondade ja kogukonnaseltside kriisivalmidus ning tugi kogukonnaliikmetele.
2. Venemaa Föderatsiooni — Ukraina sõja mõju siseturvalisuse fookusteemadele Eestis.
3. Ukraina siseturvalisuse valdkonna roll ja ülesanded sõja ning territooriumite taasvabastamise etapis.
4. Keskkonnajulgeoleku aktuaalsed teemad Eesti kontekstis.
5. Erinevate keskkonna- ja tööstusvaldkonna huvigruppide vaadete mõjutused sisejulgeolekule ja kogukondade turvalisusele. *Nt keskkonnaaktivism, not-in-my-backyard, kaevandamis- ja toorme vajadus, teedehitus, uued tööstusettevõtted ja nende keskkonnamõju, uue tehnoloogia rakendamine, ökosüsteemiteenused jms*
6. Sensortehnoloogia rakendamise tehnilised ja sotsiaalsed küsimused sisejulgeolekus ja kogukondade turvalisuse toetamisel.
7. Kaasaegne tõhus teadmushaldus siseturvalisuse valdkonnas.
8. Milline on rahvusvahelise teadus-, arendus- ja innovatsioonikoostöö praktiline kasu siseturvalisusele Euroopas?
9. Missugused ohud julgeolekule kaasnevad „rohepöördega“? (SiM-i teema)
10. Okupatsioonivõimude sümboolika keelustamine ja eemaldamine avalikust ruumist (SiM-i teema)

Inge Lindsaar inge.lindsaar@sisekaitse.ee

1. Piiride valve võimekuse kitsaskohad Eesti välispiiril (maismaa- ja merepiir)
2. Piirihalduse kontseptsiooni muutumine Eestis looduskatastroofi, tuumaõnnetuse ja massilise sisserände korral
3. Kaasaegsete suuremahuliste piirikontrolli IT süsteemide kasutuselevõtu positiivsed aspektid ja probleemid
4. Rahvusvahelise koostöö kontseptsiooni probleemid piirihalduses
5. Schengeni hindamiste tulemuste rakendamine PPA-s (tuleb ilmselt piiratud tasemega töö kuna materjalid kõik tempuga)
6. EL piiri- ja rannikuvalve - turvalisuse looja või koorem turvalisuse loomisel (PPA teema)

Kriitiliselt analüüsida EL Parlamendi ja Nõukogu määrusega 2019/1896 loodud EL piiri- ja rannikuvalve toimimist ebaseadusliku rände ja rände instrumentaliseerimise kontekstis

Jaanika Puusalu [Jaanika.Puusalu@sisekaitse.ee](mailto:jaanika.puusalu@sisekaitse.ee)

Esitatud magistritöö teemad on taotluslikult üldsõnalised: töö täpse fookuse seadmine ning teema kitsendamine toimub koostöös juhendajaga.

1. Digitaalselt võimestatud riigi uued väljakutsed siseturvalisuse tagamisel (sh suurenev tehnoloogiasõltuvus ühiskonna toimepidevuses, suurenev tehnoloogia kasutus siseturvalisuse valdkonna töös jne.).
2. Digitaalse tehnoloogia kasutuselevõtt ja uute võimekuste vajadus siseturvalisuse valdkonnas (sh tulevikus vajalik kompetents, ümberõpe, uued tehnoloogilised lahendused jne.).
3. Andmete k.a avaandmete kasutamine siseturvalisuse valdkonna töös (sh andmekasutuse eetilised küsimused, andmepõhiste protsesside kasutusvõimalus ja -vajadus, andmetalletuse ökoloogiline jalajalg jne.).

Emilia Muuga emilia.muuga@sisekaitse.ee

1. Balti riikide kuvand Venemaa sotsiaalpoliitilistes narratiivides
2. Balti Assamblee roll julgeolekupoliitikas
3. Balti riikide parimad praktikad sisejulgeoleku kindlustamisel (võrdlusanalüüs/mõjuanalüüs) (SiM-i teema)

Jüri Saar jyri.saar@sisekaitse.ee

1. Vene Õigeusu Kiriku tegevus Eestis kui hübriidoht.
2. Korruptsioon ja selle kontrollimine.
3. Milles seisnevad Vene Föderatsioonist lähtuvad julgeolekuohud Eestile? (SiM-i teema)
4. Seoses sõjalise agressiooniga Ukrainas Venemaa ja Valgevene suhtes rakendatud rahvusvaheliste sanktsioonide mõju sisejulgeolekule Eestis ja EL-s (SiM-i teema)

Georg-Henri Kaup georg-henri.kaup@sisekaitse.ee

1. Kuidas muuta Eesti võimalikult ebamugavaks keskkonnaks vaenulikele eriteenistustele tegutsemiseks? (SiM-i teema)
2. Millised ohud julgeolekule võivad tekkida Vene Föderatsiooni või Hiina Rahvavabariigi isikute/ettevõtete kinnisasjade omandamisega Eestis? (SiM-i teema)
3. Seoses sõjalise agressiooniga Ukrainas Venemaa ja Valgevene suhtes rakendatud rahvusvaheliste sanktsioonide mõju sisejulgeolekule Eestis ja EL-s (SiM-i teema)
4. Venemaa informatsioonilise mõjutustegevuse peamised allikad Eesti suunal (SiM-i teema)

Märt Läänemets mart.laanemets@sisekaitse.ee

1. Hiina ja Venemaa strateegiline partnerlus globaalse julgeoleku vaates. Eesti perspektiiv.
2. Hiina tehnoloogiatarned kui julgeolekuoht.
3. Euroopa Liidu Hiina poliitikast julgeoleku mõõtmes.
4. Milles seisnevad Hiina Rahvavabariigist lähtuvad julgeolekuohud Eestile? (SiM-i teema)

Ringo Ringvee ringo.ringvee@sisekaitse.ee

1. Millised julgeolekuohud kaasnevad islamistliku terrorismi seisukohalt riskiriikidest (riikides, kus tegutsevad islamistlikud organisatsioonid, kes kasutavad oma eesmärkide saavutamiseks terroristlike meetodeid) pärit isikutega ning millised on sellega seoses võimalikud tulevikustsenaariumid Eestis järgneva 30 aasta perspektiivis? (SiM-i teema)
2. Veebiradikaliseerumise vastased meetmed Eestis ja mujal (parimad praktikad Eestis ja mujal) (SiM-i teema)

Kaide Tammel kaide.tammel@sisekaitse.ee (kvalitatiivsed uurimismeetodid);

Riina Kerner riina.kerner@sisekaitse.ee (kvantitatiivsed uurimismeetodid)

1. Kuritegevusest, sealhulgas finantskuritegevusest tingitud kaudsete kulude suurusjärgu analüüs (SiM-i teema)

Selle abil saaks ülevaate kuritegevusest tingitud kahju võimalikust suurusest, seda nii otsese kui ka kaudse kulu arvestuses. Kulutused, mida tehakse finantsasutustes, avalikus ja erasektoris, sealhulgas rahapesu tõkestamiseks, jäävad tervikuna teadmata, sest seda teavet ei koguta. Sellise analüüsi vastused saaksid olla täienduseks indikaatoritele, et hinnata riigi kriminaalpoliitikat, selle elluviimiseks kasutatud ressursse ja selle tõhusust, sealhulgas sektoritevahelises koostöös.

2. Kuritegevuse ulatuse hindamise meetodid: hetkeseis ja tulevikuülesanded (SiM-i teema)

Hea oleks saada meetodikate olemust, erisust kajastavat analüüsi ja selle kaudu jõuda uute väljakutseteni ning uuringute läbiviimiseni. Lisaks oleks vaja uuringuid küberkuritegevuse, võltsitud

kaupade ja piraatkaubanduse, pettuse ja korrupsiooni, illegaalse relvakaubanduse ning keskkonnakuritegude mahtudest, esinemisest ja mõjuritest ülevaate saamiseks.

3. Kuritegeliku tulu ulatuse hindamise meetodikad: hetkeseis ja tulevikuülesanded (SiM-i teema)

Osa kuriteoliikide kohta ei ole piisavalt teavet. Uus teave võimaldaks täiendada seniseid järeldusi.

4. Varimajanduse ulatuse hindamise meetodikad: hetkeseis ja tulevikuülesanded (SiM-i teema)

Kuritegevusega on suuremal või väiksemal määral seotud varimajandus. Oma eripalgelisuse tõttu vajab see teema järjepidevat akadeemilist tähelepanu. Nimelt oleks vaja uurida varimajanduse toimemehhanisme, eripära, stiimuleid ning varimajanduse osakaalu vähendavaid instrumente. Lisateadmised annavad paremaid võimalusi varimajandusega tõhusamalt tegeleda ning riigieelarvet suurendada.

5. Maksuaugu ulatuse hindamise meetodikad: hetkeseis ja tulevikuülesanded (SiM-i teema)

Maksuaugu suurust määrata püüdvad lisauuringud annaksid senistele tulemustele uusi ja kõrvutatavaid teadmisi probleemi ulatuse kohta.

6. Maksuparadiisis hoitava vara ulatuse hindamise meetodikad: hetkeseis ja tulevikuülesanded (SiM-i teema)

Teadusuuringud võiksid tuua rohkem selgust Eesti seostest maksuparadiisis hoitava varaga, selle põhjustest, ulatusest, jagunemisest füüsiliste ja juriidiliste isikute vahel ning mõju maksusüsteemile. Võimalik, et lisateadmine annab teadmisi, kuidas maksupoliitikat efektiivistada.

7. Maksupettuste ulatuse hindamise meetodikad: hetkeseis ja tulevikuülesanded (SiM-i teema)

Maksupettuste suurust määrata püüdvad lisauuringud annaksid senistele tulemustele uusi ja kõrvutatavaid teadmisi probleemi ulatuse kohta.

8. Maksudest kõrvalehiilimise ulatuse hindamise meetodikad: hetkeseis ja tulevikuülesanded (SiM-i teema)

9. Illegaalsete rahavoogude ulatuse hindamise meetodikad: hetkeseis ja tulevikuülesanded (SiM-i teema)

10. Kriminaaltulu avastamise võimalused, praktika, meetodid ja nende tõhusus.

11. Kuritegelikul teel rikastumise tõendamine, arvutusmeetodikad ja praktikad Euroopa Liidus ja nende sobivus Eesti õigusruumi.

12. Kaupade võltsimise ja piraatluse olemus, mõjurid ja ulatus Eestis.

13. Riikliku taustaga isikute sektori riskid – kaardistada võimalikud probleemid, kitsaskohad ja lahendused edaspidiseks.

14. Narkokuritegevus.

15. Illegaalne relvakaubandus.

Kate-Riin Kont kate-riin.kont@sisekaitse.ee

1. Tulevaste tervishoiutöötajate küberturbeteadlikkus: Tallinna ja Tartu tervishoiukõrgkoolide näitel
2. Asjade Internetiga (IoT) seotud turva- ja privaatsusprobleemide käsitlemine gümnaasiumi lõpuklassides: Tallinna Lilleküla Gümnaasiumi ja Tallinna Kristiine Gümnaasiumi näitel
3. Sisejulgeoleku valdkonna väljakutsed ja punased jooned tehisintellekti arendamisel (SiM-i teema)

Priit Suve priit.suve@sisekaitse.ee

1. Kirjandusülevaade kui uurimismeetod

Siin on tegemist valdkonna, mitte pealkirjaga. Üks võimalus magistritööks võiks olla kirjandusülevaate koostamine mingis teemas, probleemis, valdkonnas, vms. Kirjandusülevaate metodoloogiat - systematic review, scoping review, narrative review, ... - kasutatakse uue teadmuse loomiseks, sh puudused senistes uuringutes, uuringute kvaliteedi hindamine, jms. Eelduseks on kvalitatiivanalüüsi tarkvara kasutamise võimalus. Piiranguks on SKA raamatukogu: uurimisobjekt peab olema selline, millele on ligipääs SKA raamatukogu kaudu.

2. Turvalisusvõrgustikud / valitsetus

Siin on võimalus empiirilisteks uuringuteks nii võrgustike (networks) kui valitsetuse (nodal governance) aspektides ning sõltuvalt uurimisobjektist ja perspektiivist, ei ole tingimata vaja andmete kogumiseks PPA poole pöörduda, sest taotluste mitterahuldamine ja asjaajamise aeglus on tudengite hulgas kuulsad.

3. Kestlik areng ja (politsei / turvalisus / avalik / vms) organisatsioon

Siin on keskmes kestliku arengu aspektid eeskätt organisatsioonilisest perspektiivist. Uurimisobjektid ja analüüsiühikud võivad olla nii organisatsioonid kui suhted või mõlemad.

4. Politseistrateegiad

Politsei erialakirjanduses domineerivad strateegiatega seonduvad publikatsioonid. Siin on võimalusi uurimissuundadeks palju alates organisatsioonilistest aspektidest organisatsiooni disaini või strateegilise juhtimise perspektiividest, kuni strateegiate eri tasandite (filosoofiline, strateegiline, operatsiooniline) mõtestamise ja rakendamispriktikateni. Lisaks sünteesivõimalused ning n-ö eesti mudeli kujundamine (see oleks siis juba edasiarendus).

5. Politsei roll kestliku arengu eesmärkide saavutamisel

Uurimus, mis keskendub sellele, kuidas politsei võib aidata kaasa ÜRO kestliku arengu eesmärkide (Sustainable Development Goals, SDGs) saavutamisele, eriti seoses õigluse ja rahu, kogukonna turvalisuse ja kliimamuutuste mõjude leevendamisega.

6. Kliimamuutuste mõju avaliku sektori organisatsioonidele ja nende reageerimisstrateegiad

Töö analüüsiks kliimamuutuste otseseid ja kaudseid mõjusid avalikele organisatsioonidele, sealhulgas politseile, ja uuriks, kuidas need organisatsioonid kohanduvad ja töötavad välja strateegiaid, et toime tulla kliimamuutuste mõjuga oma tööle ja kogukonnale.

7. Avalike organisatsioonide roll ja väljakutsed kliimamuutuste leevendamisel ja kohandumisel

Töö uuriks, kuidas avalikud organisatsioonid, sealhulgas politsei, on kaasatud kliimamuutuste leevendamise ja kohandamise protsessidesse, millised on peamised väljakutsed ja võimalused nende rolli tugevdamisel selles valdkonnas.

8. Kogukondlik lähenemine kliimamuutustega kohanemisele: politsei roll ja koostöö

Uurimus keskenduks sellele, kuidas politsei saab toetada ja edendada kogukondlikke algatusi kliimamuutustega kohanemiseks, luues ja tugevdades partnerlusi kohalike organisatsioonide, valitsusväliste organisatsioonide ja kogukondade vahel.

9. Kohalike omavalitsuste roll ja strateegiad kogukondliku turvalisuse suurendamisel

See teema keskenduks sellele, kuidas kohalikud omavalitsused töötavad välja ja rakendavad poliitikaid ning programme kogukonna turvalisuse parandamiseks, sealhulgas koostööd politseiga.

10. Sotsiaalse kaasatuse ja turvalisuse seosed kohalikes kogukondades

Uurimus, mis analüüsiks, kuidas erinevad sotsiaalse kaasatuse strateegiad (näiteks noorteprogrammid, kogukonnakeskused, integratsiooniprogrammid) aitavad kaasa kogukonna üldisele turvalisusele.

11. Valitsemise ja turvalisuse vaheline seos erinevates kultuurilistes ja sotsiaalsetes kontekstides

Töö võiks uurida, kuidas valitsemise mudelid ja praktikad mõjutavad kogukonna turvalisust erinevates kultuurilistes ja sotsiaalsetes raamistiketes, tuues välja parimad praktikad ja väljakutsed.

Ramon Loik ramon.loik@sisekaitse.ee

1. Ukraina sõja kogemustest lähtuv hübriidohtude alane koostöö Euroopa Liidus ja NATO-s
2. Venemaa Föderatsiooni hübriidsõja strateegiad ja taktikad Balti riikide ning Läänemere regiooni suhtes
3. Kübervõimestatud infooperatsioonid hübriidses ründestrategias (Ukraina sõja näitel)

4. Sisejulgeoleku meetmed ja strateegiline kommunikatsioon hübriidohtude maandamiseks
5. Missugused on efektiivseimad vastumeetmed kaasaegsele informatsioonilisele mõjutustegevusele ja mida neist oleks võimalik Eesti õigusruumis rakendada? (SiM-i teema)
6. Hübriidohtude käsitlemine Eesti õigusruumis, sh ettepanekud ohuteadlikkuse suurendamiseks ja teemakäsitluse ühtlustamiseks (SiM-i teema)
7. Venemaa informatsioonilise mõjutustegevuse peamised allikad Eesti suunal (SiM-i teema)

Stella Polikarpus (stella.polikarpus@sisekaitse.ee)

1. Visiõppe kasutamine standardtegevuste juhiste õpetamisel ja/või elanikkonnakaitses
2. Liitreaalsuse kasutamine standardtegevuste juhiste õpetamisel (eelistatud pääste taust)
3. Visiõppe kasutamine ajakriitilises olukorras otsustamise õpetamisel
4. Õppejõudude kogemused ja teadmised visiõppe tegemisel

Teemade keskmes on virtuaal reaalsuse ja liitreaalsuse kui tehnoloogia kasutamine siseturvalisuses olukorrateadlikkuse ja otsustamisprotsesside väljaõppe toetamisel. Visiõppe on virtuaal simulatsioonide põhine õpetamise meetodika, kus õpetaja integreerib tehnoloogia, pedagoogika ja ainealased teadmised õppijatele tähenduslike õpikogemuste loomiseks. Kui tulevane uurija on mitte pääste alase taustaga on teema valimisel olulised uurija enda head erialased teadmised või kaasjuhendaja leidmine, kuna juhendaja oskab simulatsioonide sisu asjakohasust hinnata üksnes pääste teemade puhul.

Politsei- ja piirivalve kolledž

Ülle Vanaisak (ylle.vanaisak@sisekaitse.ee)

1. **"Politsei ametiabi andmise kohustus teisele korrakaitseorganile: KorS § 6 lg 6 versus HKTS § 17-20"**

Peaks olema õiguslane töö politsei ametiabi andmise kohustusest KorS § 6 lg 6 versus HKTS § 17-20 tulenevalt. (Selle teema valijal võiks olla õiguslane haridus – bakalaureus või magister või suur huvi õiguse ja õigusliku argumentatsiooni kunsti vastu.)

Aktuaalsus tuleneb sellest, et KorS kitsendab ametiabi andmist vahetu sunni kasutamisega teisele korrakaitseorganile, samas võivad ametiabi vajada ka teised haldusorganid, näit kriminaalhooldus, lastekaitse jpt.

2. **"X-korrakaitseorgani (Politsei, Pääste, MTA vm) näitel riikliku järelevalve meetmete dokumenteerimise kohustuse rakendamine: praktikale orienteeritud uurimus"**

Teoreetiline ülevaade, miks peab riikliku järelevalve meetmeid dokumenteerima (HMS; KorS jm õigusaktid). Millisel juhul on RJV meetme dokumenteerimine kohustuslik. Dokumendi vaatlused hõlmaks korrakaitseorgani RJVM blankettide vaatlust, kui ka täidetud dokumentide vaatlust. Eesmärk on selgitada välja dokumentide täitmisel tekkinud kitsaskohad ja töötada välja ettepanekud probleemide lahendamiseks, sh dokumentide näidisblanketid.

3. **"Korrakaitseorgani (kas MTA, Päästevägi vm) vahetu sunni kasutamise õiguslikud aspektid ja praktilised rakendused: ametnike tagasiside põhine uurimus"**

Ülevaade seadustest, mis lubavad KKO-l vahetut sundi kasutada ja seadustest, millised ei võimalda, aga peaks. Milliseid VS vahendeid kasutatakse ja kuidas on väljaõpe korraldatud. Uuring ehitada üles ametnike küsitlustele.

Nr	Teema	Teema selgitus
1.	Tehnoloogiliste lahenduste rakendamise kaasnev lisavõimekus Eesti piiripunktides. Tehnoloogiliste lahenduste rakendamise kaasnev lisavõimekus Eesti maismaapiiri piirikontrollis. Tehnoloogiliste lahenduste rakendamise kaasnev lisavõimekus Tallinna Lennujaama piirikontrollis.	Uurimistöö teema eesmärk on välja selgitada, millised uued tehnoloogiad ja protsessid oleksid piirikontrollis kasutatavad, et piiriületaja füüsiline kontakt ametnikuga/ametnikega oleks minimaalne, tegevustes ei oleks korduvust ning piiriületus oleks sujuv ja kiire. Arvesse tuleb võtta maailmas toimuvaid innovaatilisi ja tehnoloogilisi arenguid ning kehtivat õigusruumi ja regulatsioone. Tagada inimõigused ja isikuandmete kaitse.
2.	Piiri valvamisele püstitatud ülesanded ja optimaalne ressursi vajadus (reageerimine ja piiripatrulli ülesanded)	Saada teada piiri valvamise ülesannetele täitmiseks inimressursi vajadused ning mis muutuks, kui olukord peaks julgeoleku vaates eskaleeruma (lisandväärus, kui tuuakse kaks vaadet, tavapärase ja kriisiolukorras tegevused)
3.	Tehniline piiri valvamine ja selle vaatluseks kaasaegsed ruumi lahendused	Saada ülevaadet erinevatest ja samas ergonoomilistest ruumilahendustest, kus toimub seirevaatlus. Tulemuseks pakkuda ruumilahendus ning töökohtade paigutus, mis tingimused peavad olema täidetud et oleks tagatud kaasaegsed ruumid, mis on vajalik ruumi sisustus, ülesehitus, töökohtade paigutus jne
4.	Seireoperaatorite efektiivseks tööks optimaalne töökohtade vajadus, lähtudes Eesti riigi piirist (maismaa, piiriveekogu, jõgi)	Mis on seireoperaatori tööefektiivsuse võimekus st kui palju radareid, kaameraid vms suudaks üks seireoperaator korraga jälgida, kui suur on monitoride/telerite mõõtmed, kui pikk peaks olema tööpäev, et ei toimuks väsimust vms. arvestada erinevaid seire lahendusi, mis on piiriveekogul, maismaal. Kõrvutada operaatorite vajadus Eesti maismaapiiriga, Peipsi järvistuga või Narva jõega. Kui saab, siis mismoodi muuta seireoperaatoritööd lihtsamaks järgides põhimõtet – tehnika abistab aga ei asenda inimese tähelepanu, empaatiat, analüütilisust, hinnanguid jms
5.	Madallennu objektide tuvastamise ja tõrjumise võimalused (positiivsed lahendused, ohud ja riskide maandamised)	Tehnilised tuvastamise võimalused ja mis on arengud tulevikus, objekti tõrjumise ja ohutu nn maha toomise võimalused. Samas, mis muutuks, kui see süsteem muuta automaatseks, mis on lahendused ja tekkivad ohud või riske maandatavad võimalused.
6.	Ebaseadusliku riigipiiri ületuse tõkestamine nn push-back meetodil, rakendamise võimalused ja piirangud Eestis (võrreldes teiste EL riikide praktikaga)	Kas Eesti saab rakendada push-back meetodit, mis on õiguslik hinnang ja praktilised võimalused, tuua näiteks teiste EL riikide tegevusi ja mis on EL Komisjoni seisukoht antud tegevusele.

Nr	Teema	Teema selgitus
7.	Äripõhise autorenditeenuse kasutamine Mujal maailmas teadus- ja tõenduspõhiselt hinnatud ennetustegevuste võrdlus	Kes on sagedasemad äripõhise autorenditeenuse kasutajad (sooline-vanuseline jaotumine, juhistaaz jne), milline on teenuse kasutamise maht (rentide arv ja keskmine aeg/km, renditeenuse läbisõitude maht võrdluses läbisõitude kogumahuga Eestis, piirkondlik jaotus...), millised on levinumad kasutajate põhjustatud probleemid (põhjustatud/osaletud liiklusõnnetused, parkimisega seonduvad teemad, liiklussüüteod, kahjustamised...), soovitused ja võimalikud meetmed renditeenuse kasutajatega seotud võimalike riskide maandamiseks.
8.	Politsei-ja Piirivalveameti ennetustegevustega EU riikide politsei teadus- ja tõenduspõhiste	Sarnaselt UK ennetustegevuste võrdlemise uuringule teostada töö mõne muu riigi näitel.
9.	ennetustegevuste võrdlus PPA ennetustegevustega noorte suunal kanepi leviku ja tarvitamise tõkestamiseks.	Uurida milliseid teadus- ja tõenduspõhiseid ennetustegevusi tehakse EU riikide politseiasutuste poolt või nende eestvedamisel, tuua välja sarnasused ja erisused ning teha ettepanekud milliseid võiks PPA-s rakendada.

VARASEMALT ESITATUD (juhul, kui keegi ei ole valinud)

Nr	Teema	Teema selgitus
1.	Kuidas hinnata kuritegevuse mõju kogukonnale, valdkonnale, julgeolekule? Kuidas hinnata järelevalve mõju liiklusele? Kuidas hinnata süüteomenetluse mõju kogukonnale, valdkonnale, julgeolekule? Kuidas hinnata ennetustegevuse mõju?	<ul style="list-style-type: none"> • Pareto printsiibi järgi saavutatakse 80% tulemust 20% panusega. See kehtib siin mitut pidi. Suur osa kuritegevust on tehtud väikese osa kurjategijate poolt, seega panus neile vähemusele peab tooma olulise vähenemise kuritegevuses. • Vajame lahendusi, millega leida üles need väiksed osad, millest tuleb suur tulemus ning vajame ka meetodeid, millega kontrollida, kas see on nii. • PPA-s usume, et kui teeme teadlikke valikuid, millega ja kellega tegeleda, siis saavutame turvalisuses olulise muutuse. Teisisõnu sihime oma piiratud ressursi sinna, kus see toob kõige suurema tulemuse ja sellega avaldame turvalisuses suurt positiivset mõju.
2.	Kriminaaltulu arestimise ja konfiskeerimise seaduslike aluste võrdlus Eesti, Läti, Leedu, Soome ja püüda hinnata nende tulemuslikkust	Uurimistöö ülesanne on välja selgitada kriminaaltulu arestimise efektiivsus Eesti seadusandluses. Töö eesmärk on teha konkreetset ettepanekud muudatusteks, mida võiks seadusesse sisse viia. Tänapäevase süsteemi efektiivsuse mõistmiseks on vaja uurida teiste riikide seadusandlust ja praktikas toimivust. Valik ei pea olema ainult pakutud riikidest. Siinkohal võib konsulteerida KKP KTTB üksusega, et leida neile teadaolev riik, kelle süsteem tugineb väga heale seadusandlusele.
3.	PPA tegevuste efektiivsust 9. mai sündmuste ennetamisel	Koostöö KOV-idega, vene ja ukraina kogukonnaga. 2022. aastal oli vene kogukonna käitumine täiesti teine, kui eelnevatel. PPA tegi teatud ennetavaid tegevusi. Hea oleks püüda mõõta kogu selle operatsiooni efektiivsust.

Kontaktisik: Külli Saluste kylli.saluste@sisekaitse.ee

1) **Ametniku tegevuspiirangud. Pöörduste efekti toimimine –**

Avaliku teenistuse seadus § 60 lg 5 piirab ametnikel töötada tööandja juures (olla juhtorgani liige, omada osalust jne), kelle üle ta on järelevalvet teinud. Kas pöörduste efekti toimimiseks on olemas piisav õiguslik raamistik? Kas on vajalik õiguslikult reguleerida normi rakendamiseks järelevalve küsimusi? (Kohtla-Järve endise linnapea J. Solovjovi näide).

Lisaks võib käsitleda ametis oleva ametniku tegevuspiirangut - saada tulu kõrvaltegevuse eest, kui sama tegevus kuulub tema teenistusülesannete hulka. Kuidas kohaldub tegevuspiirang juristile, IKT töötajale ehk kuidas sisustada sama tegevust, mis oleks normi mõttega kooskõlas ning ei piiraks ettevõtlusvabadust? Narva volikogu liikmete toimingupiirangu värske kaasus. *Õiguskantsler Ü. Madise kinnitusel tuleb luua huvide konflikte vältiv õigusselgus olukorras, kus kohaliku omavalitsuse volikogu liige töötab omavalitsuse hallatava ametiasutuse juhina või kuulub sellise kohaliku omavalitsuse osalusega ühingu juhatusse või nõukokku, mille üle ta volikogu liikmena peab teostama järelevalvet.* (<https://www.err.ee/618475/madise-omavalitsustes-korruptsiooni-ohjeldamiseks-tuleb-seadusi-muuta>). *Praegu on menetluses KOV eelnõu, võimalik et käsitlust leiab volikogu liikme täiendavad piirangud, mis tulenevad huvide konfliktist.*

2) **Lobeerimise õiguslik reguleerimine –**

Lobeerimise õiguslikust reguleerimisest on poliitikute ja ajakirjanduse poolt olnud pidevalt juttu ning on tehtud ettepanekuid erinevateks algatusteks. 2021 võeti vastu ametniku lobeerimise hea tava. Kas lobeerimine peaks olema asutuste ja organisatsioonide siseregulatsioonide teema või on võimalik õigusaktidega osaliselt seda reguleerida? Kas ebakohast lobeerimist karistusõiguse väliselt on võimalik halduslikult tõkestada ja kas see oleks demokraatlikule riigikorraldusele kohane? Võimalik uurida Euroopa Liidu lobiregistrit ja vastavat regulatsiooni eri riikides.

3) **Mõju korruptiivse kasutamise ja mõjuvõimuga kauplemise erisused ja sarnasused –**

Keeruline teema, sest Eestis kohtupraktika puudub ning opereerima peaks kujundlike teoreetiliste konstruktsioonidega. Samas kui korruptiivse mõju teemasid õiguslikult mitte avada ja selgitada, siis on ka praktikas keerulisem uusi peitkuritegude koosseise mõista ja tuvastada.

4) **Riigihankes osalejale eelise andmine –**

selgitada millisel juhul on eelise andmine või pakkuja teavitamine kuritegelik. Võimalik käsitleda KarS § 300 muudatusi. Normi rakendamine oli enne 2015.a. keerulisem, sest „põhjendamatu eelise loomise“ määratlemine tingis väga laia kriminaalmenetluse aluste olemasolu.

Kehtiv sõnastus - (1) Riigihanke menetluse nõuete rikkumise eest menetluses osalejale eelise andmise eesmärgil, samuti seaduse kohaselt nõutavat riigihanke menetlust korraldamata hankelepingu sõlmimise eest eelise andmise eesmärgil;

Sõnastus kuni 01.01.2015 - Riigihangete konkursil ühele osalejatest põhjendamatu soodustingimuste või eeliste loomise või muul viisil riigihangete teostamise nõuete rikkumise eest, kui sellega on tekitatud oluline varaline kahju.

5) **Jälitustegevuse kasutamine korruptsiooni kuritegude uurimisel –**

Võimalik võrrelda riikide JT regulatsioone GRECO hindamise materjalide põhjal. Kas JT on riikides oluline või vajalik korruptsiooni kuritegude tõendite kogumisel?

Eesti kohtupraktika põhjal – Milliseid JT liikide tõendeid on korruptsiooni kuritegude menetluses esitatud ja kuidas on kohus neid tõendeid hinnanud?

6) **Ametiisiku huvide deklareerimisest –**

Miks on vaja huviseid deklareerida. Riigid on lähenenud erinevalt. Osades riikides on põhjalik deklareerimine, tsentraliseeritud kontroll ning tugev järelevalve. Teistes riikides vastupidi. Eestis on huvide deklareerimise vajadus vähenenud ja järelevalve suures osas detsentraliseeritud. Kas selline mudel täidab korruptsiooni preventsiiooni eesmärgi? Kas oleks otstarbekas õiguslikku regulatsiooni täiendada või pigem jätta õiguslik regulatsioon samaks?

7) **Seotud isik korrupsiooni süütegudes –**

Toimingupiirangu rikkumise süüteo koosseisu tuvastamisel on oluline välja selgitada seotud isik. Keerukust võib valmistada KVS § 7 lg 1 p 4 ja § 11 lg 2 ja 3. Selgelt 2 tooli peal istumise süüteo koosseisu tuvastamine on lihtne ning ametiisikud mõistavad paremini seda keeldu. Kui seotud isiku tuvastamine on keeruline, siis ka ametiisik võib kergemini libastuda keelatud otsuste ja toimingute tegemisel. Eesmärk ei ole teha KVS-s parandusettepanekuid, vaid õiguslikult selgitada seotud isikute liike ja võimalusel korrupsiooniohtu.

8) **Altkäemaksu vara liigid –**

Millist liiki vara lubamisega on nõustunud või millist vara on vastuvõetud ning millisel viisil on seda tehtud? Klassikaline rahaümbriku andmine altkäemaksuna on asendumas keerulisemate raskelt tuvastatavate vara üleandmise liikidega. Näiteks kasutatakse vahendajate fiktiivseid või osaliselt fiktiivseid konsultatsioonilepinguid, milles altkäemaksu andja ja vastuvõtja otseselt ei figureeri.

9) **Euroopa Liidu Venemaa vastases sanktsioonides sätestatud erandite mõju sanktsioonide rakendamisele**

Häirekeskus

Kontaktisik: Kerli Kaal Kerli.Kaal@112.ee

1) Häirekeskus: kas päästeasutus

Täna oleme päästeseaduse all, ametnikud on päästeteenistujad, kuid võiks analüüsida, võrrelda ja leida võimalusi, kuidas me saaksime olla riigiametnikud ilma, et oleksime osa päästeseadusest. Kas Häirekeskusel võiks olla oma seadus? Mida tähendaks see inimesele, kui enam ei ole päästametnik, kas hüved jääksid alles (nt päästametniku staaž, lisapuhkepäevad jne)? Näiteks Soomes alluvad nad Sise- ja Sotsiaalministeeriumile, ei ole pääste ega politseiametnikud. Loogika peitub tegelikult selles, et on kaks võimalikku uurimisküsimust. Kas Häirekeskus on päästeasutus? Kas päästekorraldaja on päästeteenistuja? Ükskõik kummast uurimist alustada, lõplik järeldus oleks mõlemat küsimust lahendav. Iseenesest esimene küsimus hõlmab magistritöö mahu mõttes ka teise. Ja maht ka täis tuleks. Kui magistritöö jõuab järeldusele, et ei pea olema päästeasutus, siis saaks edasi rääkida päästeseadusest eraldumisest.

Siseministeerium

Kontaktisik: Kristiina Kütt kristiina.kytt@siseministeerium.ee

1. Kuritegevusega võitlemise dilemmad.
Kui palju ressursi õiguskaitstes on piisav, et tegeleda väärikal moel kriminaalse maailma ohjes hoidmisega.
2. Millised kulud kaasneksid kui riik sooviks senisega võrreldes muuta täies mahus kuritegevuse vastast poliitikat ning kujundaks põhimõtte – iga uus kuritegu on süsteemi ebaõnnestumine.
3. Milline oleks Eesti jaoks sobivaim mudel kuritegevuse ohjamiseks ja milliste kulutustega tuleks arvestada?
4. Eesti ja rahapesu vastane võitlus – õnnestumine või ebaõnnestumine kulude-tulude võrdluses?
5. Mis on korruptiivse juhtumi esinemise hind Eestis ja kuidas kalkuleerida korruptiivse tegevuse ühiskonnale tekkivat kahju?
6. Mis on pettusejuhtumi esinemise hind Eestis ja kuidas kalkuleerida pettusliku tegevuse ühiskonnale tekkivat kahju?
7. Missugused võimalused on riigihangetel välistada Euroopa Liidus registreeritud julgeoleku seisukohalt ohtu kujutavaid pakkujaid (ettevõtteid) või kui nad pakuvad julgeolekule ohtu kujutavaid tooteid/teenuseid?
8. Missugused on tuumaenergia kasutuselevõetuga kaasneda võivad julgeolekuohud ning nende realiseerumise mõjud Eestis?
9. Missugune on energiajulgeoleku seisukohalt optimaalne vahetõrje elektrienergia impordi ja kohapealsete juhitavate võimsuste toodangu vahel?
10. Illegaalse veebisisu eemaldamist tõhustavad regulatsioonid ja praktikad ELis (võrdlusanalüüs ja ettepanekud Eesti jaoks)

11. Mittetulundisühingute ja ühenduste sundlõpetamine julgeolekukaalutlustel (õiguslik analüüs ja ettepanekud Eesti õigusloome parendamiseks)
12. Õiguslikud ja korralduslikud meetmed erakondade ja nende sidusorganisatsioonide läbipaistvuse suurendamiseks
13. Riikliku järelevalve tõhustamine mittetulundisühingute ja erakondade ning nende sidusorganisatsioonide tegevuse, sh rahastamise üle.
14. Millised on täiendavad õigustatud piirangud ja kitsendused Eesti/demokraatliku ühiskonnakorralduse kaitseks?
15. Julgeolekuvaldkonna terminoloogia (võrdlus)analüüs ja ettepanekud selle ühtlustamiseks erinevate riiklike strateegiadokumentide näitel.
16. Indikaatorid sisejulgeoleku valdkonnas protsesside/meetmete hindamiseks (STAKi näitel).
17. Inimkaubanduse juhtumite kvalifitseerimise- ja menetluspraktikate võrdlusanalüüs (ELi näitel)
18. Ohvriabi korralduse eripärad inimkaubanduse menetlemisel.
19. Põhiseadusliku korra kaitse õiguslikud lahendused vägivaldse tegevuse vastu.
20. Piirkonna-spetsiifilised (vajalikud) lahendused sisejulgeoleku kindlustamiseks Ida-Virumaa/Kagu-Eesti näitel.
21. Sotsiaalmeedia/veebi kaudu leviva desinformatsiooni ja mõjutustegevuse tõkestamise võimalused.
22. Veebisisu turvalisust käsitlevate regulatsioonide ja avaliku ruumi turvalisust käsitlevate regulatsioonide analüüs Eesti näitel.